

از تحریم کلاس‌ها تا اعتصاب غذای روزنامه‌نگار زندانی
مناقشه حجاب در پا‌کو ابعاد تازه‌ای پیدا کرد

آذربایجان علیه علی‌اف

صفحه ۳

ولادت با سعادت عقیله بنی‌هاشم حضرت زینب سلام‌الله علیها و روز پرستار را شادباش می‌گوییم

VATANEMROOZ.IR

روزنامه صبح ایران

تجربه سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ چگونه می‌تواند به مدیریت منابع ارزی
مهار نوسان‌ها و حفظ توان اقتصادی ایران در شرایط جنگی امروز کمک کند؟

درس‌های ارزی برای روزهای جنگی

صفحه ۴

پنجشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۵ | جمادی‌الاول ۱۴۴۸ | ۱۵ اکتبر ۲۰۲۴ | سال هجدهم | شماره ۴۲۳۵ | صفحه ۱۰ هزار تومان

تیتترهای امروز

انصارالله چگونه توانست از ضعف توان
دفاع موشکی عربستان برای وارد آوردن
آسیب‌های شدید به آل سعود استفاده کند؟

پاشنه آشیل سعودی

صفحه ۳

فرمانده نیروی دریایی سپاه به تشریح سيطرة
اطلاعاتی و عملیاتی نیروهای مسلح ایران
بر آبراه‌های جنوب پرداخت

ترس آمریکایی‌ها از هرمز

صفحه ۲

در حالی که ذخایر گاز اروپا پایین‌تر از میانگین
۵ ساله است، اتحادیه اروپایی به دنبال
افزایش بودجه نظامی حمایتی از زلنسکی است

ویژه

اول اوکراین دوم اروپا!

صفحه ۳

«حاکمیت عملیاتی» یا مصونیت از جنایت؟

روایتی که بشریت را به لبه پر تگاه می‌برد

نگاه

ماشا، الله خدای

۲۰ مهر خبری کوتاه در بخش اقتصادی
رسانه‌های صهیونی منتشر شد که در نگاه اول
بیشتر به یک معامله تجاری معمول در حوزه
فناوری شباهت دارد، شرکت آمریکایی «اوندس»
(Ondas Holdings) و غول نرم‌افزاری
«پالانتیر» (Palantir) اعلام کردند شرکت
مشترکی به نام «رگنا‌ای‌ای» (Regna AI)
تأسیس کرده‌اند که «مدل‌های هوش مصنوعی
برای مأموریت‌های امنیتی و عملیاتی» را توسعه
خواهد داد.

این خبر اما در بطن خود حاوی یک تحول
راهبردی است که پیامدهای آن بسیار فراتر
از یک قرارداد تجاری است؛ صنعتی‌سازی و
خودکارسازی گسترش از طریق هوش مصنوعی، با
مشارکت مستقیم شرکت‌های آمریکایی استفاده
از «آزمایشگاه انسانی» غزه به عنوان میدان آزمایش
و اعتبارسنجی.

■ از «حماس» تا «رگنا»: یک اکوسیستم یکپارچه
برای درک اهمیت این خبر باید آن را در
چارچوب بزرگ‌تری دید. شرکت اوندس در طول
یک سال گذشته یک کارزار خرید گسترده در
اسرائیل به راه انداخته و نزدیک ۴۰۰ میلیون دلار
در شرکت‌های امنیتی و فناوری رژیم سرمایه‌گذاری
کرده است.

این شرکت‌ها شامل «ایروپوتیکس»
(تولیدکننده پهپادهای خودمختار)، «سنتریکس»
(سیستم‌های شناسایی و خنثی‌سازی پهپاد)،
«اومنیسیس» (سیستم‌های الکترونیک دفاعی)
و «روبو تیم» (ربات‌های زمینی تاکتیکی)
می‌شود. همه این شرکت‌ها زیر یک چتر
به نام «سیستم‌های خودمختار اوندس»
(Ondas Autonomous Systems)
سازماندهی شده‌اند که مرکز آن در سرزمین
اشغالی است و حدود ۱۰۰۰ کارمند در رژیم دارد.
اکنون «رگنا‌ای‌ای» قرار است مغز متفکر این
پیکره باشد؛ لایه‌ای از هوش مصنوعی که پهپادها،
ربات‌های زمینی، شناورهای بدون سرنشین و
سیستم‌های اطلاعاتی را به یک شبکه خودمختار
و خودآموز متصل کند.

پالانتیر زیرساخت فناوری این شرکت را
از طریق پلتفرم هوش مصنوعی خود (AIP)
فراهم می‌کند و تیم‌های مهندسی ۲ شرکت
مدل‌ها را برای «مشتریان مختلف» تنظیم
خواهند کرد.

ادامه در صفحه ۲

صفحه ۲

وقتی ایران می‌کوشد زمان را به ابزار قدرت تبدیل کند

سیاست فرسودگی آمریکا

محدود شدن گزینه‌های کم‌هزینه است. برتری اقتصادی
و نظامی آمریکا واقعیتی مهم است اما این برتری لزوما
تضمین نمی‌کند هر میزان از فشار، به همان نسبت نتیجه
سیاسی تولید کند. فاصله میان توان اعمال قدرت و توان
تبدیل آن به نتیجه مطلوب، یکی از مهم‌ترین نقاطی
است که می‌توان در آن منطق فرسودگی را بررسی کرد.
(ب) **جغرافیا؛ ظرفیتی برای تغییر هزینه‌های راهبردی**
یکی از عناصر مهم این معادله، جغرافیای ایران
است. موقعیت ایران در مجاورت خلیج فارس و تنگه
هرمز، کشور را در یکی از حساس‌ترین مناطق تجارت و
انتقال انرژی جهان قرار داده است. اهمیت این موقعیت
صرفا در منابع انرژی نیست، بلکه به پیوند میان امنیت
منطقه‌ای، تجارت بین‌المللی، محاسبات قدرت‌های
خارجی و هزینه‌های حفاظت از مسیرهای حیاتی نیز
مربوط می‌شود. هر گونه افزایش نااطمینانی امنیتی در
این منطقه می‌تواند فراتر از مرزهای ۲ کشور پیامد
داشته باشد و بر محاسبات دولت‌ها، شرکت‌ها و بازارهای
جهانی اثر بگذارد.

از این منظر، جغرافیا برای ایران فقط یک عامل
آسیب‌پذیری نیست و می‌تواند ظرفیتی برای اثرگذاری
بر محاسبات راهبردی دیگران نیز باشد. با این حال،
اهمیت راهبردی جغرافیا زمانی روشن‌تر می‌شود که
ظرفیت اثرگذاری آن در کنار هزینه‌های متقابل و
پیامدهای بلندمدتش سنجیده شود، نه آنکه صرف

وجود یک گل‌گاه جغرافیایی به عنوان تضمین برتری
تلقی شود.

(ب) **فرسودگی نظامی؛ فاصله میان قدرت و نتیجه**
بُعد دیگر این بحث، رابطه میان قدرت نظامی و
نتیجه سیاسی است. در محاسبات امنیتی، برخورداری
از توان نظامی برتری می‌تواند دامنه گزینه‌های یک کشور را
گسترش دهد اما استفاده از این توان، به‌ویژه در محیطی
پیچیده و حساس، با هزینه‌هایی همراه است که باید در
ارزیابی نهایی لحاظ شود. هزینه‌های عملیاتی، حفاظت
از نیروها و تأسیسات، آمدگی مستمر، خطر گسترش
درگیری و پیامدهای سیاسی یک رویارویی طولانی،
همگی در محاسبات راهبردی اهمیت دارد. از همین رو،
سنجش قدرت صرفا بر مبنای شمار تجهیزات، بودجه
نظامی یا توان تخریب، تصویری کامل از نتیجه احتمالی
رقابت به دست نمی‌دهد.

در این چارچوب، پرسش مهم درباره ایران آن است
که آیا ظرفیت‌های دفاعی و بازدارنده‌اش می‌تواند هزینه

توسل به زور را افزایش دهد و دستیابی به اهداف سیاسی
از مسیر نظامی را دشوارتر کند؟ پاسخ به این پرسش به
شواهدی درباره توان بازدارندگی، ارزیابی تهدیدها، رفتار
طرفین و پیامدهای عملی رویارویی نیاز دارد. همچنین
باید میان ایجاد بازدارندگی مؤثر و ورود به چرخه‌ای از
تنش‌های فراینده‌نمایز گذاشت. هر افزایش هزینه برای
طرف مقابل، لزوما دستاورد راهبردی برای ایران نیست؛

معیار اصلی آن است که آیا این هزینه به محدود شدن
گزینه‌های خصمانه و تقویت امنیت پایدار منجر می‌شود
یا خود، مخاطرات تازه‌ای تولید می‌کند؟

(ت) **فشار اقتصادی؛ تحریم می‌تواند به هزینه‌ای برای**

تحریم‌کننده تبدیل شود؟
موضوع دیگر، اقتصاد سیاسی فشار است. سیاست

تحریم بر این فرض استوار است که محدود کردن
دسترسی کشور هدف به منابع مالی، بازارها، فناوری
و شبکه‌های تجاری می‌تواند هزینه ادامه سیاست‌های
سیاسی‌اش اثر بگذارد اما میان افزایش فشار اقتصادی
و تحقق نتیجه سیاسی، رابطه‌ای خودکار وجود ندارد.
میزان وابستگی اقتصاد هدف به خارج، ظرفیت
سازگاری آن، امکان یافتن مسیرهای جایگزین و
ارزیابی نخبگان سیاسی از هزینه عقب‌نشینی، همگی
بر نتیجه تحریم اثر می‌گذارد. به همین دلیل، استمرار
فشار لزوما به معنای نزدیک شدن متناسب به هدف
سیاسی نیست.

از سوی دیگر، تحریم برای اجرا به سازوکارهای
نظارتی، همکاری مالی و تجاری دیگر کشورها و صرف
منابع اداری و سیاسی نیاز دارد. هرچه شبکه روابط
اقتصادی پیچیده‌تر باشد، اجرای محدودیت‌ها نیز
می‌تواند دشوارتر شود.

ادامه در صفحه ۴